

Satakunnan Museo

Museovirasto

Museopalveluita meille kaikille

Alueellisten museopalveluiden
kehittämishanke

Hanketyöntekijä Eeva Karhunen
eeva.karhunen@pori.fi

Museopalveluita meille kaikille

Satakunnan Museo sai rahoituksen Museovirastolta *Museopalveluita meille kaikille - Alueellisten museopalveluiden kehittäminen* -hankkeelle

- 21.8.2023 käynnistynyt hanke kestää 8 kk

Kuva: Säkylän kotiseutumuseo.

Hankkeen taustaa

Uusi museolaki v. 2019 toi alueelliset vastuumuseot ja määritteli niiden tehtävät

- Uutena tehtäväkenttänä alueellisten palveluiden tuottaminen

Mikä on alueellinen palvelu?

- Määrittelyä ei löydy laista ja käytännöt ovat olleet aika kirjavia

Kuka sen tuottaa ja millä resursseilla?

- Lisäresursseja palveluiden tuottamiseen ei saatu

Hankkeen taustaa

Miten alueellisesta palvelusta saadaan **tasa-arvoinen**?

- Palveluita pitäisi pystyä tuottamaan tasapuolisesti koko vastuumuseon alueelle

Pitäisi perustua tarpeeseen, eli alueen kunnat, yhteisöt ja asukkaat pitäisi **osallistaa**

- Kuka osaa pyytää palvelua, jota ei tiedä tarvitsevänsä?
Museopalvelu ei ole mitenkään tuttu asia, joten miten sitä osattaisiin pyytää
- Toisaalta alueelliset vastuumuseot eivät voi vaan tuupata alueelle erilaisia asioita ja toivoa, että niille on kysyntää

Hankkeen tavoitteet

Määritellään alueellinen museopalvelu

Tuotetaan palveluiden patteristo yhdessä paikallisten ihmisten kanssa

- Palveluita voi jatkossa räätälöidä tarpeen mukaisiksi
- Palvelut valmiiksi hinnoiteltu. Hinta ei tarkoita välttämättä rahaa, vaan mm. yhteisön tekemää työtä, museon tekemää työtä, tarvittavia tietovarantoja, aikaa jne.
- Satakunnan Museo tietää, mitä se pystyy ”myymään” ja asiakas tietää, mitä on tarjolla ja mitä voi pyytää.

Kuntakysely 2021

Kuva: Säkylän pääkirjasto.

Satakunnan Museo teki vuonna 2021 kyselyn, jossa selvitettiin kuntien mahdollisuuksia tuottaa kulttuuripalveluita kuntalaisille

- Kyselyn mukaan pienetkin kunnat tarjoavat kulttuuripalveluita kuntalaisille, vähintään lakisääteisen kirjaston
- Lisäksi hyödynnetään kolmannen sektorin tuottamia palveluita, esim. harrastajateatterit sekä kotiseutumuseot

Kuntakysely 2021

- Kunnissa ei kyselyn mukaan ole paljoa resursseja kehittää kulttuuripalveluita, eikä aina ole sellaista henkilöä, jonka toimenkuvaan työ kuuluisi
- Eniten Satakunnan Museolta toivottiin digitaalisia opetuspaketteja ja valmiita työpajaideoita ja toteutuspaketteja sekä valmiita lainattavia opetuspaketteja
- Suurin osa toivoi toteutusta omassa kunnassa tai verkossa

Säkylän Kolvaan kylän kauppa 1989. Satakunnan Kansan kuva-arkisto.

Hankkeen idea

Hankkeessa kehitetään palvelukonsepteja, joita voidaan helposti räätälöidä eri kuntien tarpeisiin sopivaksi

Tuodaan kunkin alueen tai kunnan kulttuuriperinnön erityispiirteet ja omaleimaiset aineistot esiin ja tarjotaan ne museopalveluna ”valmiina pakettina”

Hankkeen idea

Anneli Asplund haastattelee Eeva Karhusta. Plättilänmaa, Kokemäki. Kuva: Voitto Niemelä 1966, Satakunnan Museon kuvakokoelmat.

Satakunnan Museon kokoelmat sisältävät aineistoa maakunnan jokaisesta pitäjästä

➤ Museon laaja aineisto ja osaaminen hyötykäyttöön koko maakunnan alueella

Hankkeessa ideoidaan ja paketoidaan jo olemassa olevia aineistoja ja tarjotaan niitä käyttöön uudella tavalla

Hanke alkoi haastattelukierroksella Satakunnan Museon työntekijöiden parissa: mitä sellaisia resursseja meillä on, joiden pohjalle voisi helposti rakentaa alueellisen museopalvelun

Yhteistyökumppanit

Satakunnan Museon aineistojen kartoittamisen jälkeen piti löytää Satakunnan kunnista yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppaneina palvelupakettien toteuttamisessa ovat kuntien lisäksi esimerkiksi alueen paikallismuseot sekä mahdolliset ammatilliset museot

Luonteviksi yhteistyökumppaneiksi ovat kotiseutuyhdistyksien ohella osoittautuneet koulut. Harvassa pienemmässä kunnassa on kuitenkin tehtynä kulttuurikasvatusohjelmaa, jota voisi hyödyntää

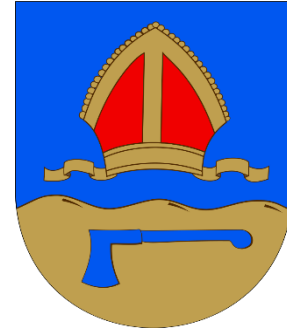

Kuva: Mikael Leppäniemi, Satakunnan Museo.

Pilottikunnat

Pilottikunniksi valikoituivat **Uvila, Siikainen, Säskylä ja Kokemäki**

- Hankkeeseen mukaan valikoituneiden kuntien kanssa haarukoitiin heidän tarpeistaan lähtien, millaisia museopalveluja hankkeessa voitaisiin toteuttaa yhdessä.

Yhteistyökumppanit

Ulvila: Ulvilan kunta, kulttuuripalvelut, yhteyshenkilönä museoamanuenssi

Siikainen: Siikaisten kotiseutu- ja museoyhdistys, yhteyshenkilönä yhdistyksen puheenjohtaja, kunnan suuntaan kirjasto-kulttuurisihteeri
Turun yliopisto, museologian oppiaine (kirkkotehtiilit)

Säkylä: Säkylä-seura, yhteyshenkilönä seuran puheenjohtaja

Kokemäki: Kokemäen lukio, yhdyshenkilönä rehtori (mukana työryhmässä myös lukion maantiedon ja historian opettajat, kunnan viestintä- ja markkinointisuunnittelija sekä kirjasto- ja kulttuuripäällikkö)

Karimaan puutarha: SASKY koulutuskuntayhtymä / Verner Viitasaaren Karimaan säätiö, yhteyshenkilönä tilanhoitaja

Mitä valmiit paketit tai palvelukonseptit voisivat olla

Esim. erilaiset työpajat,
opetuspaketit,
muistelutapahtumat,
-salkut ja reput, luennot,
(kierto)näyttelyt,
verkkonäyttelyt,
mobiiliopastukset,
nykydokumentointi- ja
tutkimusprojektit jne.

Finnan mahdollisuudet

- Kansalliskirjaston ylläpitämässä Finna-hakupalvelussa jo valmiiksi olevista kuvista on mahdollista tuottaa kätevästi paikallisesti räätälöityä aineistoa esim. hyödyntämällä museon perusnäyttelyn tekstejä ja höystämällä kyseisen kunnan omilla kuvilla
- Finnassa voi luoda suosikkilistoja (kuvagallerioita) ja liittää niihin muistiinpanoja. Suosikkilistan muistiinpanoineen voi jakaa lähettämällä URL-osoitteen haluamalleen vastaanottajalle
- Suosikkilistojen tekeminen on nopeaa ja kätevää

Satakunnan Museon valmiita kuvagallerioita Finnassa

- Satakunnan Museolla on Finnassa valmiita kuvagallerioita

<https://satakunnanmuseo.finna.fi/>

- Esim. Satakunnan muinaisjäännöksiä ja Sisällissota 1918 Satakunnassa
- Suosikkilistan muistiinpanoineen avaamalla pystyisi varmaan esim. suoraan pitämään esitelmän tai oppitunnin, jos on verkkoyhteys
- Ei ole kokeiltu vielä hankkeessa

Kuvapaketit

- Hyödynnettäviä tekstejä löytyy Satakunnan Museon Elon merkkejä -perusnäyttelyn lisäksi mm. inventointisovellus Pakista, esim. kesällä 2023 valmistunut Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi. Muita lähteitä esim. museon toteuttamat kulttuuriympäristöohjelmat. Myös arkeologisten inventointien raportteja voi hyödyntää
- Aiheena esim. vuodenkierto ja vuotuisjuhlat: monesta kunnasta löytyy kuvia eri vuodenaajoista ja juhlista, esim. Satakuntalaisen osakunnan ja SNL:n vanhoja kuvia eri vuodenaikojen töistä. Elon merkkejä -näyttelyssä on valmiita tekstejä, esim. tabletti 24: Leipä pellosta ja tabletti 77 Pitopöydän antimia

Mahdollisia kuvapakettien aiheita

- Paikallisesti merkittävän rakennuksen esittely, esim. kartano, seuraintalo, pappila
- Sillat, kirkot, myllyt, meijerit, sahat
- Paikalliset teollisuuslaitokset, ruukit
- Valtakunnallisesti tai maakunnall. arvokkaan alueen esittely
- Entisaikain ammatteja
- Tukinuitto
- Paikalliset kuulumisuudet
- Järjestötoiminta, Lotta Svärd
- Urheilu
- Metsästys ja kalastus
- Kansanusko
- Puvut: Euran muinaispuku, Siikaisten perinneliivi, tykkimyssy, lottapuku, hääpuku
- Käsityöt: puuveneet, pärekorit, kankaankudonta...
- Elämänkaari, elämänkaarijuhlat paikkakunnalla

Seinätön museo

- Seinätön museo on Suomen museoliiton tuottama ja Momeo Oy:n rakentama alusta
- Mobiiliopasteiden avulla voi esitellä esimerkiksi lähipuistojen patsaita, alueen kauneimpia kulttuurimaisemia tai vaikkapa neuvoa museon lähellä sijaitseviin matkailupalveluihin
- Seinätön museo -opasteet voivat yhtä hyvin esitellä myös museon sisätiloissa olevia teoksia tai näyttelyjä

- Helposti ymmärrettävä konsepti, suosittu!
- Hankkeessa on tähän asti valmistunut [Siikaislaiset lasikuistit](#) –verkkonäyttely, [Säkylän harjualueen harvinaisuuksia](#) ja [Uvilan historiapolku](#)

Millaisia projekteja on käynnistynyt?

Siikaislaiset lasikuistit

Seinätön museo -verkkonäyttely Raija
Collanderin toimittaman teoksen
*Siikaislaiset lasikuistit, Pohjois-
Satakunnan kaunottaret* (1999) pohjalta
[Siikaislaiset lasikuistit](#)

Kuva: Siikaisten kotiseutuyhdistys.

Siikaisten seurakunnan kirkkotekstiilit

- Seinätön museo -näyttely Siikaisten kirkkotekstiileistä
- Toteutetaan Turun yliopiston digitaalisen kulttuurin, maiseman ja kulttuuriperinnön tutkinto-ohjelman kandidaatintutkielman pohjalta, museologian harjoittelun korvaavana työnä

Kuva: Taru Hollmén

Kokemäen lukio

Toteutetaan virtuaalinen

kulttuuripolku (Seinätön museo)

Kohteita: Koskenperkaajat-veistos,

Kielioppi-graniittiveistos,

Orjapaadenkallio, Tulkkilan silta,

Tulkkilan vanha-uusi

-kuvaparit...

Karimaan puutarha Kokemäellä

Puutarha on myynnissä ja puutarhan perinteitä vaalivan säätiön toiminta on päätetty lopettaa

- Suunnitelma puutarhan perustajan, Verner Viitasaaren valokuva-albumien kuvien digitoimisesta ja mahdollisesta luetteloinnista MuseumPlus kokoelmahallintajärjestelmään
- Suunnitelma kiertonäyttelyn toteuttamiseksi em. valokuvista

Kuva: Matti Poutvaara, Museoviraston kuvakokoelmat.

Satakunnan Museon Parvi

Parven toimintamallin suunnittelu

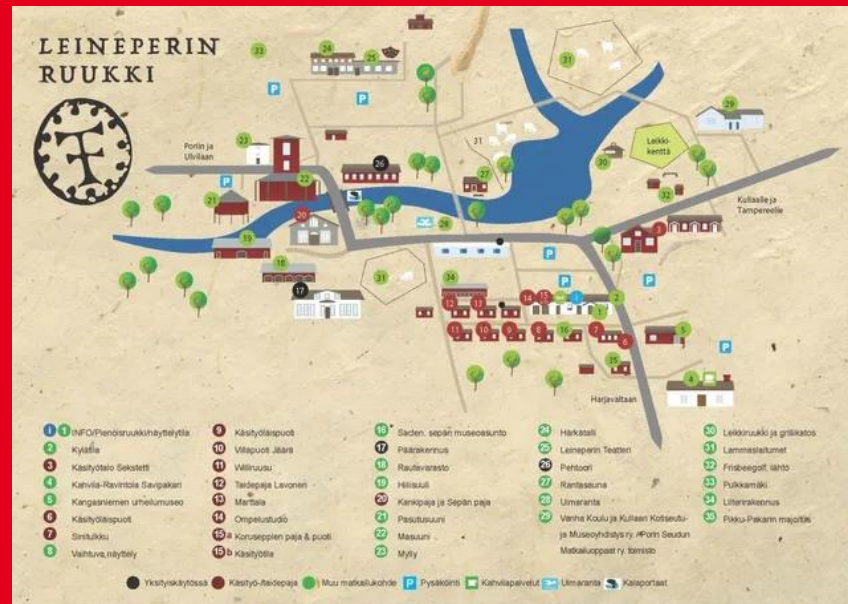
Satakunnan Museon toisessa kerroksessa sijaitseva uusi vaihtuvien näyttelyiden tila, johon yhdistykset ym. toimijat voivat tulevaisuudessa tarjota näyttelyitä

- Tulevaisuudessa museo aikoo toteuttaa Parvella ajankohtaisiin ilmiöihin tarttuvia projekteja eri yhteisöjen kanssa.
- Tarkoitus tarjota mahdollisuuksia esitellä satakuntalaista kulttuuriperintöä eri näkökulmista ja yhdessä eri toimijoiden kanssa

Ulvila: Leineperin ruukin mobiiliopas

- Leineperin matkailun kehittämisen tukemiseksi mobiiliopas Leineperin ruukin historiasta (Seinätön museo)
- Toimii myös paikan päällä QR-koodien avulla

Ulvilan historiapolku

- ”Polku johtaa sinut Pyhän Olavin kirkon jyhkeiden kivimuurien katveesta Kellarimäelle. Sieltä matka jatkuu Ulvilan vanhaan pappilaan, jonka tienoilla on sijainnut aikoinaan myös kuninkaankartano. Aikamatka päättyy Liikistön muinaiselle saarelle.”
- Mobiiliopas Seinättömässä museossa [Ulvilan historiapolku](#)

Pyhää Olavia esittävä veistos Ulvilan kirkossa.

Säkylä: Pyhäjärven järvikalastus

Kuva: Säkylän Pyhäjärven hoitoyhdistys ry

Nykydokumentoinnin näkökulma,
nykyisten ammattikalastajien
haastattelut

Suuritöinen tutkimushanke pyritään
toteuttamaan tiiviissä yhteistyössä
Säkylä-seuran kanssa

Historiallista aineistoa ja vanhoja kuvia
ammattikalastuksesta on olemassa.
Seuran yhteyshenkilön kautta
saadaan yhteys henkilöihin, jotka vielä
harjoittavat ammattikalastusta
Pyhäjärvellä

Säkylä: Harjuaueen harvinaisuudet
harjusinisiipi, kangasraunikki, vuorimunkki,
masmalo, jotka on kuvattu Säkylä-seuran
postikorteissa pieneksi verkkonäyttelyksi
(Seinäton museo)

Haasteita

- Kuntien palkkalistoilta ei tahdo löytyä henkilöitä, joiden toimenkuvaan museopalvelut kuuluisivat
- Kotiseutuyhdistysten ja paikallismuseoiden vaikea tilanne: suuria, aikaa vieviä toiveita olisi paljon, esim. vanhojen lasinegatiivien puhdistusta ja skannausta
- Alueellisten museopalveluiden konsepteja ei ole valmiiksi olemassa, vaan niitä vasta kehitellään hankkeessa. Sekä hanketyöntekijän että yhteistyökumppaneiden on ollut vaikea hahmottaa, mikä voisi olla museon alueellinen palvelu, joka olisi mahdollista toteuttaa hankkeessa.

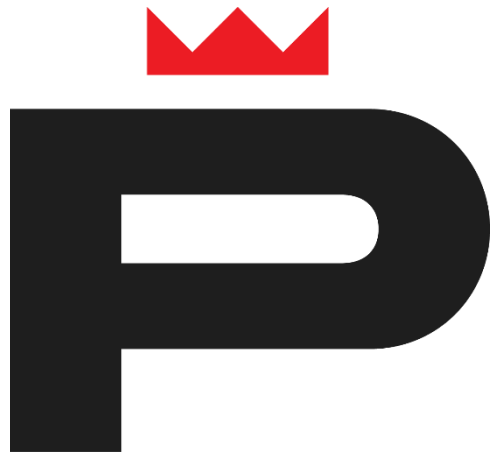

Iloja

- Mielenkiintoiset aiheet, mukavat ihmiset
- Aktiiviset ja innokkaat kolmannen sektorin toimijat, kuten kotiseutuyhdistykset

Kuva: Siikaisten kotiseutuyhdistys

Eeva Karhunen

Hanketyöntekijä

Museopalveluita meille kaikille -hanke

Satakunnan Museo

puh. 050 476 4569

eeva.karhunen@pori.fi